

**Zápis z jednání
Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina č. 2/2020
konaného dne 18. 5. 2020**

Přítomni:

1. Jiří Uchytíl	8. Blanka Veletová
2. Jiří Svoboda	9. Jaroslav Poborský
3. Josef Matějek	10. Jan Mácha
4. Pavel Švec (místopředseda)	11. Jindřich Pospíchal
5. Pavel Nožička	12. Jan Veleba (předseda)
6. Josef Kott	13. Jitka Merunková (tajemník)
7. Miroslav Dibelka	

Nepřítomni (omluveni):

1. Zdeněk Chlád	3. Jaroslav Kolařík
2. Pavel Vencovský	

Hosté:

1. Martin Hyský (člen rady kraje)	4. Květa Mošnová (Asociace soukr. zem. Pelhřimov)
2. Eva Horná (OŽPZ)	5. Jindřich Pospíchal (Zemědělský svaz ČR)
3. Jaroslav Mikyna (OŽPZ)	

Program:

1. Zahájení
2. Řešení problematiky vodního hospodářství v Kraji Vysočina
3. Diskuse a různé
4. Závěr

1. Zahájení

Jan Veleba, předseda Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina, přivítal všechny přítomné a hosty a zahájil jednání. Dle počtu přítomných členů konstatoval, že je komise usnášeníschopná. Přednesl návrh programu jednání, který byl všemi přítomnými členy schválen. K zápisu z minulého zasedání nebyly vzneseny žádné připomínky.

Na jednání se dostavili členové komise Pavel Nožička a Jan Mácha.

2. Řešení problematiky vodního hospodářství v Kraji Vysočina

Členové komise obdrželi s předstihem podkladový materiál.

Jaroslav Mikyna uvedl, že území Kraje Vysočina je důležitou zásobárnou zejména povrchové vody nadregionálního významu. Podle údajů Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“) bylo v roce 2018 zásobováno pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu cca 95,8 % obyvatel kraje, což je mírně nad celorepublikovým průměrem (94,7 %). Na kanalizaci pro veřejnou potřebu zakončenou čistírnou odpadních vod (dále jen „ČOV“) bylo v roce 2018 napojeno 76,8 % obyvatel kraje, což je pod celorepublikovým průměrem (82,4 %). Problematika čistoty vod tak zůstává jednou z priorit regionu.

Koncepční a strategické materiály v oblasti vodního hospodářství

1. Plánování v oblasti vod – plány oblastí povodí a plány dílčích povodí

Plánování v oblasti vod je soustavná koncepční činnost, kterou zajišťuje stát a která je hlavním nástrojem pro řízení vodní politiky.

Proces plánování v oblasti vod byl navržen na 3 období v letech 2004 – 2027:

I. plánovací období 2009 – 2015 s plány oblastí povodí, ke kterému přípravné práce probíhaly v letech 2004 – 2009. Plány oblastí povodí, které byly schváleny zastupitelstvem kraje dne 10. 11. 2009, nahradily směrný vodohospodářský plán.

II. plánovací období 2015 – 2021 s plány dílčích povodí, ke kterému přípravné práce probíhaly v letech 2009 – 2015. Plány dílčích povodí byly schváleny zastupitelstvem kraje dne 10. 5. 2016.

III. plánovací období 2021 – 2027, ke kterému přípravné práce probíhají v letech 2015 – 2021, kdy se provádí druhá aktualizace plánů povodí. Jejich výsledkem budou plány platné pro období 2021 – 2027.

Plány jsou zveřejněny na webu <http://www.pmo.cz/>, <http://www.pvl.cz/> a <http://www.pla.cz/>.

2. Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina

Podle ustanovení § 4 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů, zajistil OŽPZ pořízení Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina (dále jen „PRVKUK“). Aktuální PRVKUK je zveřejněn na webových stránkách kraje <http://prvk.kr-vysocina.cz/>. Na základě žádostí jednotlivých obcí se každoročně na zasedání ZK projednává okolo 25 změn PRVKUK. Na zasedání zastupitelstva kraje dne 29. 1. 2019 byla schválena i změna spočívající v doplnění možností propojení skupinových vodovodů a změna (aktualizace) průvodní zprávy. V loňském a letošním roce probíhají práce na implementaci aplikačního řešení PRVKUK, jejichž výstupem bude aktualizovaná webová aplikace PRVKUK včetně možnosti editace dat přímo v této aplikaci, a to v souladu se současnými IT systémy.

3. Povodňový plán pro území Kraje Vysočina

Podle ustanovení § 71 odst. 3 písm. c) vodního zákona zajistil OŽPZ zpracování Povodňového plánu pro území Kraje Vysočina. V roce 2007 byla zrealizována jeho digitální verze, která je zveřejněna na webových stránkách kraje <http://dpp.kr-vysocina.cz/dpp/>.

V povodňovém plánu jsou soustředěny v jednom místě veškeré dostupné informace související s povodňovým plánem kraje a ochranou před povodněmi a to s vazbou na Povodňový informační systém (www.povis.cz). V roce 2017 byla dokončena komplexní aktualizace digitálního povodňového plánu kraje.

Na jednání se dostavila členka komise Blanka Veletová.

Dotační tituly Kraje Vysočina v oblasti vodního hospodářství

Kraj Vysočina poskytuje do oblasti vodního hospodářství obcí dotace, přičemž jejich administraci zajišťuje krajský úřad, OŽPZ podle následujících dotačních titulů, které jsou zařazeny do Fondu Vysočiny:

Program „Projektová příprava ve vodním hospodářství“ - jedná se o dotační program do roku 2019 nazývaný „Čistá voda“, který je vyhlašován každoročně již od r. 2002. Určen je na spolufinancování generelů a projektových dokumentací obcí v oblasti zásobování pitnou vodou, odkanalizování a čištění odpadních vod a od roku 2011 i v oblasti ochrany před povodněmi. Od roku 2016 je podpora zaměřena i na oblast ochrany před suchem a to např. i na hydrogeologické průzkumy nebo průzkumné vrty za účelem vyhledání zdrojů podzemních vod pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou. Max. výše dotace může dosáhnout 60 % celkových

uznatelných nákladů. Krajem Vysočina podpořené projekty slouží k územnímu řízení, stavebnímu řízení či jsou povinnou součástí žádostí o finanční prostředky na realizaci jednotlivých akcí. Díky těmto dotacím bylo v Kraji Vysočina připraveno mnoho projektů, jejichž následná realizace byla financována ze státního rozpočtu nebo strukturálních fondů EU, mnohdy i s následným spolufinancováním z rozpočtu kraje. Příjem žádostí proběhl podle výzvy k jejich příjmu v termínu 16. 3. – 1. 4. 2020, v rámci které bylo podáno 87 žádostí. O poskytnutí dotací rozhodlo zastupitelstvo kraje na svém zasedání dne 12. 5. 2020.

Program „Stavby ve vodním hospodářství“ - dotační program je určen na spolufinancování výstavby a intenzifikace vodovodů, kanalizací a ČOV pro veřejnou potřebu a na výstavbu vodních děl na ochranu před povodněmi a suchem v obcích na území kraje. Max. výše dotace na investiční akci může dosáhnout 75 % celkových uznatelných nákladů. Do roku 2013 byly dotace na kanalizace a ČOV poskytovány v rámci dotačního titulu na drobné vodohospodářské ekologické akce a vodovody byly v letech 2006 - 2011 spolufinancovány v rámci dotačního titulu Ministerstva zemědělství. V letech 2014 – 2018 byly dotace na vodovody, kanalizace a ČOV poskytovány podle Zásad Zastupitelstva Kraje Vysočina pro poskytování dotací na infrastrukturu vodovodů a kanalizací. Od loňského roku je tento dotační program zařazen pod názvem „Stavby ve vodním hospodářství“ do Fondu Vysočiny. Díky těmto dotacím bylo v Kraji Vysočina zrealizováno již mnoho desítek staveb vodovodů, kanalizací nebo ČOV zejména v menších obcích. V letošním roce proběhl příjem žádostí o dotace v termínu 13. 1. – 3. 2. 2020, zastupitelstvo kraje rozhodlo o poskytnutí dotací celkem 24 žadatelům na svém zasedání dne 17. 3. 2020. Vzhledem k vyčerpání alokace se v letošním roce nepředpokládá vyhlášení další výzvy k příjmu žádostí.

Kraj Vysočina poskytl ze svého rozpočtu od roku 2002 dosud do oblasti vodního hospodářství obcí dotace v celkové výši 1060 mil. Kč. Celková výše dotací se v posledních letech zvyšuje. Kraj Vysočina, přestože má v této oblasti příjem ve výši pouze cca 16 mil. Kč ročně, poskytuje dotace obcím více než 4x vyšší. Uvedené dotační tituly pomáhají zajistit základní občanskou vybavenost v obcích na území kraje. Současně realizací staveb určených k odvádění a čištění odpadních vod dochází ke zlepšování životního prostředí zejména kvality povrchových vod.

3. Dotace ze zvláštního účtu Kraje Vysočina zřízeného podle § 42 odst. 4 vodního zákona, které mohou být poskytnuty zejména na mimořádné (okamžité) havárie na podzemních či povrchových vodách. Nutnou podmínkou je, že není znám nebo neexistuje původce znečištění a hrozí závažné ohrožení nebo znečištění vod. V letech 2016 až 2019 nedošlo k čerpání ze zvláštního účtu.

Informace o činnosti povodňového orgánu kraje

Krajský úřad Kraje Vysočina, OŽPZ je povodňovým orgánem kraje v období mimo povodeň a zabezpečuje rovněž činnost Povodňové komise Kraje Vysočina po dobu povodně. Povodňové orgány krajů mj. organizují odborná školení povodňových orgánů obcí s rozšířenou působností. V roce letošním proběhlo školení k ochraně před povodněmi i pro povodňové orgány obcí dne 25. 2. 2020 v sídle kraje v Jihlavě. V letošním roce vzhledem k minimálním zásobám vody ve sněhu na území Kraje Vysočina nedošlo k jarním povodním z tání sněhu.

Problematika řešení dopadů sucha

Kraj Vysočina problematiku dlouhodobého sucha a nedostatku vody vnímá velice intenzivně a snaží se jí řešit. Bohužel kompetence a finanční možnosti kraje v této oblasti jsou značně omezené. Hejtman Kraje Vysočina inicioval již v roce 2016 zřízení pracovní skupiny k problematice sucha jako svého poradního orgánu. Materiály z činnosti pracovní skupiny i další informace k suchu jsou zveřejněny na webových stránkách kraje www.kr-vysocina.cz v dokumentech OŽPZ / voda (ochrana před suchem). Aktuální stav na vodárenských nádržích na území kraje je zveřejněn na webových stránkách www.voda.gov.cz.

V roce loňském nemusel OŽPZ řešit mimořádnou manipulaci s povrchovou vodou na vodárenských nádržích. V letošním roce OŽPZ projednal žádost Povodí Moravy, s.p. o povolení mimořádné manipulace s vodou na vodním díle Vír. Obdobnou mimořádnou manipulaci na vodním díle Vranov projednává krajský úřad Jihomoravského kraje. Po projednání žádosti ČEZ, a.s. mimořádnou manipulaci s vodou OŽPZ povolil dne 22. 4. 2020 i na vodním díle Dalešice.

Členům komise byl rozeslán podkladový materiál obsahující přehled vývoje srážek a teplot na území Kraje Vysočina v porovnání dlouhodobých normálů.

Ochranná pásma vodních zdrojů a vodárenská nádrž Švihov

Ochranná pásma zdrojů povrchových vod – vodárenských nádrží na území Kraje Vysočina byla v předchozích letech změněna (aktualizována) v souladu s požadavky vodního zákona. Rozhodnutí a opatření obecné povahy vydaná v této věci krajským úřadem, OŽPZ jsou v právní moci, resp. nabyla účinnosti. Poslední nádrž na území kraje, kde postupně probíhá změna ochranných pásem, je VN Švihov na řece Želivce.

Na jaře 2017 zahájila činnost pracovní skupina „Želivka – vodárenská nádrž Švihov“, která byla zřízena ve vazbě na projednávání návrhu Povodí Vltavy, státní podnik na změnu ochranných pásem a následné vzetí tohoto návrhu zpět. Výstupy z činnosti pracovní skupiny i jednotlivých podskupin jsou zveřejněny na webových stránkách kraje <https://www.kr-vysocina.cz/voda/ds-304032/p1=96283>.

Výstavy

OŽPZ od roku 2011 připravuje výstavy ke Světovému dni vody, který připadá na 22. březen. Hlavním cílem tohoto dne je pořádání osvětových akcí k podnícení zájmu veřejnosti a odpovědných institucí na ochranu a udržitelný rozvoj ve využívání vodních zdrojů. Každoročně je vyhlášováno aktuální motivující téma, přičemž v letošním roce tématem bylo „Voda a změna klimatu“. V letošním roce je výstava spojena s výstavou k lesnímu hospodářství a zemědělství a ke zhlédnutí je během května v jednotlivých patrech budovy B sídla Kraje Vysočina v Jihlavě.

Na základě dotazu Jana Veleby sdělil Jaroslav Mikyna svůj názor na stavbu nových přehrad resp. na rozšíření území chráněných k budoucímu možnému vodohospodářskému využití. Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem životního prostředí byl pořízen Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod. Příprava budoucí nádrže podléhá dlouhodobému procesu jak administrativnímu včetně posouzení vlivu záměru na životní prostředí a vyřešení majetkoprávních vztahů k dotčeným pozemkům, tak vlastní realizace. Významnou otázkou je také otázka finanční.

V následné diskusi se vyjádřil Martin Hyský k aktivitě Ministerstva zemědělství ohledně aktualizace (rozšíření) výše uvedeného generelu o další hájená území. Také je uvažováno o podpoře propojování vodárenských soustav (skupinových vodovodů). Josef Kott informoval o snaze Ministerstva životního prostředí dostat do vodního zákona, že budou moci orgány ochrany přírody a krajiny moci měnit důsledkové průtoky v potocích a řekách. Jan Mácha požádal, aby se v daleko větší míře podporovalo mulčování, drcení klestu (toho co zůstává v lesích). Eva Horná uvedla, že štěpkování klestu je dotováno z nařízení vlády č. 30, každý vlastník lesa má právo provést štěpkování na svých pozemcích, ale na některých lokalitách se štěpkování nesmí provádět (některé lokality jsou vyjmuty).

Usnesení 003/02/2020/Kz

Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina bere na vědomí

informace o činnosti Kraje Vysočina a Krajského úřadu Kraje Vysočina v oblasti vodního hospodářství;

doporučuje

radě kraje podporovat poskytování dotací v oblasti vodního hospodářství i v následujících letech pokud možno ve větším rozsahu než doposud.

Usnesení bylo přijato 12 hlasy (0 proti, 0 se zdrželo).

3. Diskuse a různé

Program „Zemědělské akce 2020“

Martin Hyský okomentoval Program Fondu Vysočiny „Zemědělské akce 2020“. Tento program byl již uzavřen. Alokace činila 1 mil. Kč. Řídícím výborem byla doporučena radě kraje podpora žádostí v hodnotě 827 700 Kč. Podvis byl způsoben tím, že některé tradiční zemědělské akce nebudou v letošním roce organizovány. Pro příští rok je předpokládán obvyklý zájem o tento program, proto se předpokládá předložení návrhu Programu „Zemědělské akce 2021“.

Propagace zemědělství

Martin Hyský uvedl, že v letošním roce neproběhla soutěž Zemědělství a lesnictví na Vysočině. Také se nebude konat tradiční akce Země živitelka v Českých Budějovicích. Ještě se uvidí, jaká bude možnost pořádání dalších plánovaných zemědělských akcí.

Usnesení 004/02/2020/Kz

Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina

doporučuje

radě kraje aby doporučila zastupitelstvu kraje vyhlásit v roce 2021 Program „Zemědělské akce 2021“, který bude obsahově navazovat na Program „Zemědělské akce 2020“.

Usnesení bylo přijato 10 hlasy (0 proti, 0 se zdrželo).

V době hlasování nebyli přítomni členové komise Jan Mácha a Josef Matějek.

Jan Veleba v diskusi pohovořil o potravinové soběstačnosti. Uvedl, že v této době se ukázalo, jak lidé potřebují venkov. Potraviny (voda a energie) patří k základním pilířům bezpečnosti státu. V poslanecké sněmovně je připravena novela zákona o potravinách – počínaje rokem 2021 by mělo být v maloobchodní síti potravin 55 % českých potravin a každý další rok nárůst o 5 % až do hranice 85 %. Schválení noviny zákona by znamenalo velkou příležitost pro restart zemědělství, a postupnou obnovu a navýšení nízkých stavů hospodářských zvířat.

Ohledně půdy uvedl, že půda jímá vodu jedinečně tehdy, když má správnou strukturu, a základem tohoto procesu je organická hmota, což znamená živočišná výroba. U nás tyto podmínky nejsou. Organické hmoty je málo. Aby se zlepšila jímavost vody, mělo by docházet k pravidelným obnovám travních porostů.

Jan Veleba informoval o vysoce odborném článku, uveřejněném a portále Parlamentní listy s názvem „Obilí vyvážíme za nízké ceny. Ovoce dovážíme, půdu zanedbáváme. V roce 90 jsme byli soběstační. Šéf agrárníků Jandejsek vystavuje účet“. Je dohodnuto, že pod patronací Agrární komory ČR zde budou vycházet články odborníků na zemědělství. Snahou bude i rozšíření na sociální síť.

V následné diskusi zazněly názory ohledně potravinové soběstačnosti, ale i o potravinové bezpečnosti. Také zaznělo poděkování Martinu Hyskému a kolegům z OŽPZ za článek „Mýty a fakta“.

Termín příštího zasedání komise byl stanoven na **pondělí 14. září 2020, od 15.00 hodin.**

4. Závěr

Závěrem předseda poděkoval všem přítomným za aktivní účast a ukončil zasedání.

Ing. Jan Veleba

předseda Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina

Bc. Ing. Jitka Merunková

tajemnice Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina

Zpracovala a zapsala Lenka Matysová dne 25. 5. 2020.